

Project 'Nederlandse Notenteelt'

Notenteelt en klimaat

Binnen het Klimaatakkoord heeft de Klimaattafel Land en Landgebruik de opdracht gekregen de uitstoot van broeikasgassen in 2030 met 49% te verminderen. De vastlegging van CO₂ in bodems en houtige gewassen speelt een belangrijke rol om deze doelstelling te realiseren. Daarnaast leveren deze gewassen een bijdrage aan de biodiversiteit en kwaliteit van het landschap. De notenteelt levert bovendien een alternatieve bron voor eiwit en gezonde vetten.

Het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft aan Wageningen Universiteit & Research geld ter beschikking gesteld voor het ontsluiten en ontwikkelen van solide kennis op het gebied van notenteelt in Nederland, evenals voor het verkrijgen van inzicht in de effecten ervan op agro-ecosysteemdiensten (m.n. koolstofvastlegging).

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

Achtergrond en projectonderdelen

Op dit moment bedraagt het areaal noten (wal- en hazelnoten) in Nederland ongeveer 100 hectare. Recent is echter de interesse in notenteelt toegenomen. Dit heeft te maken met de toenemende vraag naar (lokaal en duurzaam geproduceerde) noten én met de zoektocht binnen de agrarische sector naar meer duurzame plantaardige productiesystemen (natuurinclusief en klimaatbestendig) en de bredere maatschappelijke interesse in systemen als agroforestry en voedselbossen.

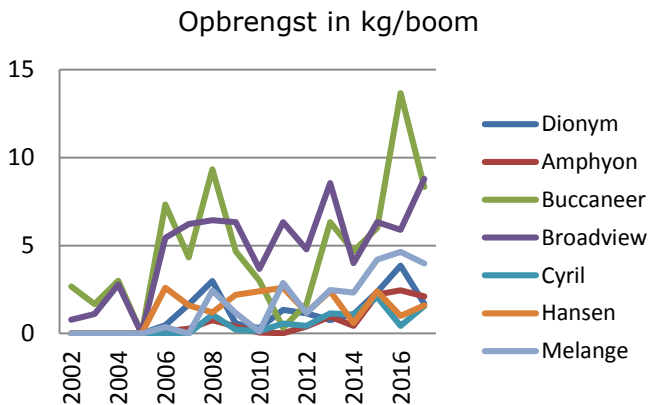
De toegenomen belangstelling voor de notenteelt bij ondernemers heeft er toe geleid dat in juli 2017 de Nederlandse Notenvereniging is opgericht. De Notenvereniging heeft een belangrijke rol gespeeld om notenteelt op de agenda te zetten van de Klimaattafel Landbouw en Landgebruik. Onderhavig project wordt in samenwerking met de vereniging uitgevoerd.

We onderzoeken:

- De aanwezige kennis en praktijkervaring met notenteelt;
- de potentiële rol van notenteelt in de klimaatmitigatie in Nederland;
- veelbelovende wal- en hazelnotensoorten en cultivars i.c.m. onderstammen;
- geschikte bestaande notenboomgaarden en referentie percelen voor de uitvoering van nulmetingen op gebied van koolstofopslag;
- scenario's, zowel op economisch vlak als van koolstofopslag in boom en bodem.

Deskstudie kennis notenteelt

In de jaren '80 zijn er enkele belangrijke studies over de notenteelt verschenen, maar daarna heeft het onderzoek in Nederland min of meer stil gelegen. De ontwikkelingen van na 1980 in belangrijke productiegebieden met vergelijkbare omstandigheden als in Nederland worden nu in kaart gebracht. Hierbij gaat het met name om de agronomische aspecten zoals plantdichtheden en opbrengst. Hieronder een voorbeeld:

De opbrengst per boom van verschillende walnootrassen in de periode 2002-2017 in de N.O. polder.

Veelbelovende rassen

In het buitenland zijn veel nieuwe rassen beschikbaar. We onderzoeken welke van deze nieuwe rassen interessant zijn om onder Nederlandse omstandigheden getest te worden. Voor de teelt in Nederland zijn voor bijvoorbeeld walnoten naast de opbrengst en kwaliteit van de noten ook eigenschappen zoals late bloei, lateraal dragend en ziektegevoeligheid belangrijk.

Koolstofopslag metingen

Onderzoek naar de bijdrage van boomgewassen aan de vastlegging van CO₂ (in biomassa en organisch stof) is lange termijnonderzoek. Daarvoor is het nodig om nu de Ausgangssituatie van een aantal percelen vast te leggen en deze percelen over een langere periode te volgen. We kijken naar koolstofopslag in boven- en ondergrondse biomassa, de bodem, de graslaag en doen metingen in een viertal notengaarden en referentiepercelen.

Economische scenario's

Er kunnen op dit moment maar weinig notentelers een volwaardig inkomen met hun teelt verdienen. Het is belangrijk om op een eenduidige manier het saldo van de teelt te berekenen. Dit maakt een goede vergelijking met alternatieve teelten mogelijk, evenals een vergelijking tussen verschillende teeltsystemen (zodat bijvoorbeeld het effect van een hogere plantdichtheid berekend kan worden). We werken momenteel aan een simpel rekenmodel hiervoor.

Rapport begin 2019

Een rapportage van de bevindingen van het project 'Nederlandse Notenteelt' (1ste fase) wordt begin 2019 verwacht. Vervolgfinanciering is noodzakelijk om het onderzoek verder voort te zetten. Meerjarige gewassen vragen immers om een meerjarige aanpak!

Onderzoeksvragen?

Mocht u specifieke onderzoeksvragen hebben over notenteelt, laat het ons weten! We zullen samen met de Notenvereniging proberen uw onderzoeksvragen mee te nemen in meerjarige projecten.

Meer informatie ?

Henk van Reuler |
henk.vanreuler@wur.nl
Maureen Schoutsen |
maureen.schoutsen@wur.nl

U kunt zich ook aanmelden voor onze agroforestry nieuwsbrief via:
<https://www.wur.nl/nl/project/5-vragen-over-Agroforestry-bomen-en-landbouw-op-een-perceel.htm> (blauwe knop halverwege de pagina).

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit